

MAAKUNTAUUDISTUKSEN OSALLISUUSTYÖINFO

Järjestöt meidän maakunnassa
järjestöfoorumi
25.1.2018

Mitä on osallisuus ja miksi siitä puhutaan?

Osallisuus lainsäädännössä

Kuntalaki 22§ ; **osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet**

- Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:
- järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Osallisuus lainsäädännössä

- Valmistelussa olevalla **maakuntalailla** määritellään maakunnille kuuluvat vastuut ja velvollisuudet sekä työnjako kuntien, maakuntien ja valtion välillä. Maakuntalain luonnoksessa luetellaan esimerkkejä, millä tavalla maakunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia voidaan edistää:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja
- 2) selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia maakunnan toimielimiin
- 4) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa
- 5) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua maakunnan talouden suunnitteluun
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Osallisuus lainsäädännössä

Osallisuus on demokraattisen yhteiskunnan perusta, ja siksi osallisuus, osallistuminen, vaikuttaminen ja asiakaslähtöisyys näkyvät vahvasti lainsäädännössä.

- Perustuslaki 11.6.1999/731
- Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325
- Kuntalaki 10.4.2015/410
- Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 28.12.2012/980
- Lastensuojelulaki 13.4.2007/417
- Nuorisolaki 27.1.2006/72
- Perusopetuslaki 21.8.1998/628
- Liikuntalaki 10.4.2015/390
- Kehitysvammalaki 23.6.1977/519
- Omaishoitolaki 937/2005
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 2.3.2001/189
- Laki toimeentulotuesta 30.12.1997/1412
- Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36

Ninka Reittu-Kaurila
Pohjois-Karjalainen
Sosiaaliturvayhdistys ry

Valmisteilla oleva
maakuntalaki!

Mitä osallisuus on?

Ninka Reittu-Kuurila, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

Osallisuus kuvaa ihmisen suhdetta muihin ihmisiin ja yhteisöihin sekä mahdollisuuteen vaikuttaa eri tavoin elämänsä suuntaan.

Tieto-osallisuus

- Oikeus tiedon saamiseen ja tuottamiseen.

Suunnitteluosallisuus

- Yksilö osallistuu häntä itseään koskevan toiminnan suunnitteluun ja kertoo mielipiteitään.

Päätösosallisuus

- Antaa mahdollisuuden osallistua itseä tai vaikkapa omaa asuin aluetta koskevien päätösten tekoon.

Toimintaosallisuus

- ihmisen omaa toimintaa ja konkreettista osallistumista erilaisiin tehtäviin omassa elinympäristössä esim. talkootoimintaan.

(Korhonen, K. & Tiala, T. 2002)

www.pksotu.fi

Osallisuuden toteutuminen edellyttää fyysistä ja henkistä jalkautumista - osallisuustyötä

Käypä kohti käyttäjiä
Kiiä kylille kysymään
Mikä risoo roopuskoissa
Palveluissa paranisi

11

Maakunnan osallisuustyö

- Kunta: Hannele Mikkanen, pj.
- Kunta: Jari Horttanainen
- Viestintä: Rauno Jussila + Susanna Prokkola
- Kumppanuus: Elina Pajula
- Järjestöt: Timo Reko
- Kylät/maakunta: Raita Joutsensaari
- JANE: Ulla Mänttari-Tikka
- ICT/DIGI/ODA: Jaana Kurki
- ELY/TE-toimisto: Ritva Rusi
- Siun sote: Heli Aalto
- Koordinointi: Maarita Mannelin, siht.

MEIJÄN
maakunta

Tavoite:

- Luoda maakunnallisen osallisuustyön visio ja tahtotila yhteistyössä kuntien, ELY:n, AVI:n, maakuntaliiton, Siun soten, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.
- Vahvistaa eri toimijaryhmien äänten kuulumista uudistuksessa ja tuoda näkyväksi osallisuustyön tekemistä, hyödyntää toimijoiden parhaita käytäntöjä sekä synergiaetuja ja parantaa tiedonkulkua.
- Erityinen huomio huono-osaisuuteen liittyvään matalaan sosiaaliseen osallisuuteen.

www.pohjois-karjala.fi/maakuntaudistus

MEIJÄN
maakunta

Järjestöt mukana
maakuntauudistuksessa
Ryhmätyö

1. Tieto-osallisuus/tiedottaminen:

Miten järjestöille olisi hyvä tiedottaa maakuntauudistuksesta ja Siun sotesta?

2. Tieto-osallisuus/tiedonkeruu:

Miten järjestöiltä olisi hyvä kerätä tietoa, toiveita ja tarpeita maakuntauudistuksesta ja Siun sotesta?

3. Suunnittelu- ja päätösosallisuus:

Miten järjestöt haluaisivat päästä mukaan maakunnan ja Siun soten valmisteluun ja suunnitteluun? Millaisia päätöksentekoa ja osallisuutta edistämiä ryhmiä/foorumeita tms. tarvitaan?

4. Toimintaosallisuus:

Minkälaista toimintaa olisi hyvä olla järjestöille ja heidän edustamilleen kohderyhmille liittyen maakuntauudistukseen ja Siun soten toimintaan.

5. Vapaa sana:

Mitä jäi sanomatta? Kysymyksiä, jotka kaipaavat vastauksia? Kehittämisiä? Muuta?

OHJEISTUS RYHMÄTYÖHÖN

- Aikaa yhteensä klo 14.00-15.00.
- 5 työpistettä. Jokainen ryhmä käy jokaisessa työpisteessä.
- Ensimmäisessä työpisteessä työskennellään 15 min. Kahdessa seuraavassa 10min ja kahdessa viimeisessä 7 min.
- Vastuhenkilö kirjaa esille tulevat asiat fläpille
- Yhteinen purku klo 15.00, vastuhenkilö kertoo keskeisimmät asiat kaikille.
- Mahdollisesti Morkku ja Varpunen käytössä, jolloin 2 ryhmää voisi olla niissä, katsotaan tilanteen mukaan.